

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: KISS TAMÁS
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
JANÁKY CSABA, LENTE GÁBOR,
NAGY GÁBOR, PAP JÓZSEF SÁNDOR,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉPVÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
SZEKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő,
ANTUS SÁNDOR, BECK MIHÁLY,
BIACS PÉTER, BUZÁS ILONA,
HANCSÓK JENŐ, JANÁKY CSABA,
JUHÁSZ JENŐNÉ, KALÁSZ HUBA,
KEGLEVICH GYÖRGY, KOVÁCS ATTILA,
KÖRTVÉLYESI ZSOLT,
KÖRTVÉLYESSY GYULA,
LIPTAY GYÖRGY, MIZSEY PÉTER,
MÜLLER TIBOR, NEMES ANDRÁS,
RÁCZ LÁSZLÓ, SZABÓ ILONA,
TÖMPE PÉTER, ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelők

A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.

Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883

Fax: 36-1-201-8056

Email: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete

Felelős kiadó: ANDROSITS BEÁTA

Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.

Nyomás és kötés: Mester Nyomda

Felelős vezető: ANDERLE LAMBERT

Tel./fax: 36-1-455-5050

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete

Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank

10700024-24764207-51100005 sz.

számlájára „MKL” megjelöléssel

Előfizetési díj egy évre 10 200 Ft

Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti

a Batthyány Kultur-Press Kft.,

H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.

1251 Budapest, Postafiók 30.

Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:

SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,

1015 Budapest, Hattyú u. 16.

Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,

e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális számaink tartalma,

az összefoglalók és egyesületi híreink,

illetve archivált számaink honlapunkon

(www.mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541

HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)

HU ISSN 1588-1199 (online)

Aki tudja, csinálja, aki nem tudja, tanítja – szól az ismert Murphy-törvény. Miként lehet, hogy e szakembereknek szóló folyóirat beköszöntőjét egy mezei középiskolai tanár írja? Az apropó a közelmúltban megrendezett Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaverseny. A versenyről Pálinkó István, a versenybizottság elnöke írt beszámolót.

Tisztem az lenne, hogy jelen szám cikkeit ajánljam. Kellő szakmai erudíció híján ez nehéz feladat. Beszéljenek az alábbi tartalomjegyzék címei önmagukért! A mindig színes és aktuális Magyar Kémikusok Lapja most sem okoz csalódást: tudományos, népszerűsítő, elméleti, ipari, történeti témájú írások egyaránt megtalálhatóak benne.

Saját kaptafámnál maradv gondolataimat inkább az Irinyi-verseny szegedi helyszínre kapcsán szeretném továbbfűzni. Szegeden, a Dóm altemplomában van eltemetve Klebelsberg Kunó, aki 1922 és 1931 között Magyarország vallás- és közoktatásügyi minisztere volt, 1926 és 1932 között Szeged országgyűlési képviselőjeként ült a Parlamentben (ez indokolja szegedi sírhelyét). A művelődéspolitikus gróf a róla elnevezett KLIK tevékenysége miatt alighanem forog sírjában, hiszen a Klebelsberg Intézményfeltartó (sic!) Központ névadója elveivel homlokegyenest ellentétes szellemben irányítja a magyar közoktatást. A tanárok tavaszi tiltakozásának hatására kilátásba helyezték a KLIK megszüntetését. Ekkor mindannyian följujongtunk. A legújabb hírek szerint mégsem szűnik meg, csak átalakul. A tantervekkel együtt. Alighogy megszületett a 2012. évi alaptanterv, négy év sem telt el, a kormányzat máris újat írat. Ez első halálra örömteli esemény, mivel a kémia óraszámokon és kerettanterveken volna mit javítani.

A jelenlegi kémia tantervek ugyanis igen gyatrák. Legnagyobb bánatom a nyolcadikos tananyag, a szerves kémia drámai átalakítása. A rendszerező szerves kémia helyett „életságú” szerves és szerves kémia került a tankönyvekbe. A tananyag sorrendje: élelmiszerek, kémia a természetben, kémia az iparban, kémia a háztartásban („B” kerettanterv – és ez még jobb, mint az „A”). Kétkedő vagyok a tekintetben, vajon ettől a cseltől csakugyan diákkedvenc tantárggyá válik-e a kémia. Legjobb kollégáim próbálkoznak azzal, hogy a tantervet nagy energiáfordítással tankönyvvé formálják – de várat nem lehet építeni akármiből. Ezt a konyhakémiát lehet éppolyan unalmasan tanítani, mint a régít. Természetesen érdekesen is lehet, amint a régít is lehetett. A konyhakémia, amelyből ki vannak irtva a megértést segítő és elmélyítő összefüggések, csak tisztavirág-életű tudást eredményezhet. Logikai rendszer híján az igazán gondolkodni vágyó diákokat fordítja el a kémiától. „Gyöngyszem” a nyolcadikos kémia „A” kerettantervből származó kérdésfelvetése: Miért áldott a méz? Ezt kellene tanítanunk kémiaórán... Őrület!

Van-e még lejjebb? Bizonyára van, tudniillik, amint említettem, új tantervek vannak készülöben, melyek mérséklék majd a diákok vállára nehezedő terheket. Ez önmagában jó hír. Azonban biztosak lehetünk abban, hogy nem a mindennapos testnevelésre szánt órakeret fog csökkenni, nem is az etika veszt majd súlyából, hanem például a természettudományok. A kémia a „tűrt” kategóriából lassanként a „tiltott” tantárgyak közé kerül át. Tisztelt egyetemen tanító tanárkollégák, készüljenek föl a legrosszabbakra, ahogy az újabb és újabb évfolyamok fölérnek magukhoz! Ugyanakkor pozitív élmény látni a tehetséges és motivált diákokat egy országos verseny döntőjén vagy a Mengyelejev Diákolimpián. (Lásd a hátsó borítót!) Az ő sikerük a tanárokat is lelkesíti, és reményt ad a jövőre nézve.

Most ünneplésre van okunk, hiszen igényes, új sajtóterméket tartunk a kezünkben. Mindig örömet jelent a nyomdából újonnan érkezett, friss illatú könyvet vagy folyóiratot kinyitni. Jó olvasást kívánok!

Keglevich

Keglevich Kristóf

TARTALOM

HAZAI KUTATÓMŰHELYEK BEMUTAKOZÁSA

Szóllósi György, Bartók Mihály: Enantioselektív hidrogénezések

módosított fémkatalizátorokon

178

VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY

Bruckner-termi előadások

Gergely Szilveszter: A sárkány és a spektrumok – fejtörők az infravörös spektroszkópia világából

182

Ötvös Sándor Balázs: Áramlásos módszerekkel új kémiai terek irányába: szelektív és hatékony szintézisek

185

Bordácsné Bocz Katalin: Az égésgátlás korszerű módszerei

186

Braun Tibor: Aiszkihüloszi érzelmek nyomán a kémiában.

Vendéglátó-vendég és börtön-rab szupramolekuláris kapcsolatok

189

Kápolnai Zsombor, Vidéki Imre: A gyógyszeripar kutatás-fejlesztésben

vezető vállalatainak feldolgozóiparon belüli jelentősége

194

KITEKINTÉS

Silberer Vera: Ipari és kulturális örökség. A MOM Kulturális Központ

197

VEGYÉSZLELETEK

Lente Gábor rovata

200

A HÓNAP HÍREI

202

Címlap:

A *Hortensia*
hydrangea színe
a delphinidin-3-glükozid
fémionokkal alkotott
szupramolekuláris
komplexétől
származik
(fotó: Raul654,
Wikipédia)